

V Ljubljani, v četrtek, dne 6. novembra 1913.

Naročnina za Avstroogrsko: 1/4 leta K 2— 1/2 leta K 4— celo leto K 8— za Nemčijo: " 3— " 6— " 12— ost. inozemstvo: " fr. 3-50 " fr. 7— " fr. 14—		Uredništvo in upravnništvo: Frančiškanska ulica šte. 10. Naročnina za Ameriko znaša celoletno 3 dolarje.	Oglasnina za 6 krat deljeno petitno vrsto enkrat 20 vin. — Pri več- kratnih objavah primeren popust.
Leto III.	Posamezna številka 20 vinarjev.	Na naročila brez denarja se ne ozira.	Naročnina za dijake in vojake 6 kron. Štev. 45.

Divjanje revolucionarjev v Mehiki.

Vstaši so poklali pred oltarjem vse prebivalstvo vasi Cherenaciacuria (izg. Čerenasikuriu), ki je branilo svojo cerkev.

Pozor!

Vljudno in nujno prosimo vse tiste p. n. naročnike, ki jim je s 1. t. m. potekla naročnina, da jo naj t a k o j obnovijo. da ne bo nerednosti v pošiljanju. Kdor ne obnovi naročnine, mu ustavimo list Agitirajte, prosimo, za naš list in mu pridobivajte nove naročnike. Čim več bo naročnikov, tem bolji bo lahko list.

Z. K.

Mladost.

Prelepo nebo, da si mi pozdravljeno! Ti svetlo solnce jutranje, k tebi so uprte moje oči, k tebi hité moje misli, čiste in takó mlade. . . kar okopal bi se v tvojih toplih žarkih. . . In vam širni, bučni gozdovi, vam travniki blesteči, moj pogled in moj pozdrav!

Sel je po cesti, mlad, vriskajoč, dušo polno vseh najlepših zarij. Oko v daljo uprto — sama solnčna pokrajina se ti bliska nasproti. . . Srce spokojno — velik je svet in lep, kakor z biseri posejan. . .

Kraj ceste so kosili zgodnji kosci; žvenčale so kose in blesketale so se v solnce; širom rosnih travnikov so se vrstile dolge redi, kakor mehki vali so legali nakošeni kosi trave na tla. Od časa do časa je postal zdaj ta, zdaj oni kosec in nabrusil svojo koso, da se je zasolnila ostrina kakor zlata v poletno jutro.

Cesta se je kačila dalje, mimo rosnih travnikov, mimo bučnih gozdov, kakor da hiti drhtečim valom solnčne zarje v naróčje, kakor da mu miglja iz dalje ljubeča, vabeča roka. . .

„Močne in dela vajene so moje roke — čemu bi se bal?! Moje srce je radostno, pa četudi bi vedno žalovalo solnce. . .“

Zaukal je glasno, da se je razleglo do neba, da so zabučali temni gozdovi in so se zgenili kosci na travnikih. In odekali so kosci v pozdrav in so rekli:

„V svet gre fant. Bog in sreča ž njim!“

Pa je prišel mladnič s holma v dolino, lepo kakor biserni vrt. Sredi sadnega drevja bela vas; trepetaje se leskečejo okna, nizki dimniki se dramijo. . . S širokimi vejami se sklanjajo drevesa k snivajočim streham, na listih se blešči rosa in kapljá na tla tako počasi kakor svetle solze z otroških lic. . .

Urnih, skočnih korakov je zavil mladnič po cesti v vas. Pri prvi hiši je nekoliko postal in hitel nato čez prag. . .

„Ej, Polonca! Po slovo sem prišel. . .“

Sedela je pri mizi, obraz solnčen kakor v jutranji zarji omit.

„Kam?“

„Nasmehnil se je.“

„V svet.“

Pogledala ga je s svojimi črnimi, gibnimi očmi in tudi ona se je nasmehnila; ali nič dekliskega zanosa ni bilo v njenem smehljaju, bilo je skoro sočutje.

„Pa kaj imaš s seboj?“ je vprašala.

„Poglej te močne roke!“ se je sklonil k njej. Velik je svet in lep. . .“

„Ali ljudje so hudobni. . . je nadaljevala ona.“

Zlahkoma je preslišal njene besede; že v prvem hipu je zadušil mladostni ogenj mračno senco, ki je bila hotela pokriti srce.

„Pa se povrnem bogat. . .“ so šepetale njegove ustne. Zdaj je postal smehljaj na njenih licih še jasnejši; in še več sočutja je bilo v njem.

„Otrok!“ si je mislila.

Dvignil se je; tudi ona je nagnila beli tilnik in je vstala. Samo trenotek sta si stala nasproti, oči v oči, prsi ob prsih.

„Pa zbogom! Ne pozabi name. . .“

„Tudi ti ne pozabi mojih besed!“ mu je šepnila.

Še en pogled — desnica je prisrčno segla v desnico, in mladnič je odhitel prožno venkaj na cesto.

Solnce se je dvigalo počasi više in više; kakor jezero se je zalesketala za hip dolina; migljaje so se posvetile pobeljene obcestne hiše, drevje se je zdramilo in zakasnelo-poslednje svetle solze so polzele z lista na list.

Zunaj vasi je mladnič obstal. Kakor nebeški blagoslov je puhtelo iz bogatih njiv; drhte so pokojne grudi bele dišeče ajde, žoltela je v ravnih oddelkih ponosna turščica in ponekod so se kipeč pozibavale na visokih steblih žareče solnčnice z velikimi pozdravljajočimi glavami. Naglih peroti, žvrgoleč in svojo mladost slaveč se je dvignila nad poljem jata pisanih svatovskih liščkov, kakor da se je zablislilo bleščeče perje preko modrega neba in utonilo koj zatem v solnčno kopel onkraj vasi v dolini. . .

Mladnič se je zamislil; prej udušena senca v njegovem srcu se je naenkrat zgenila.

Morda je šla tudi ona nekdanj takole v svet. . . tako jasnih oči in tako radostnih lic. . . pa jo je svet znabiti razočaral, ker je zdaj tako govorila o ljudeh. . . O mladenka!

In ozrl se je nazaj proti vasi; povsod le sama solnčna luč — v mamečem ognju so žarela okna.

Sel je dalje, ali korak mu je zastajal. „Kaj — zdaj že?“ ga je zaskelilo v srcu.

Kolikor dalje je hodil, toliko bolj ga je skelelo v srcu, toliko bolj je bil počasen korak.

„Nikdar! Nikdar!“ je zaklical mladnič naenkrat pogumno in obraz mu je zažarel.

Zavrisnil je, zaskelili rani kljubovaje, in mračna senca je spet ugasnila.

„Mladenka, boš videla. . . ko se povrnem póte. . .“ je pel z mladostnim zvonom svojega srca.

V ovinkih se je spenjala cesta do posameznih holmov, se nižala in se spet dvigala; valovit je bil svet. Preko tega valovitega sveta pa se je razlivala vedne bolj in bolj, v vedno širših tokih, trepetajoča luč solnčnih žarkov. koder je ajda kakor biserni pas obkrožala holm za holmom, je v zraku prdpevalo in vabilo. . .

Mladniču se je srce stisnilo in obtičala mu je noga; za hip samo.

„Nikar zdaj, polje. . . Takrat, ko se povrnem, takrat pojte. . .“

Še enkrat je poljubilo njegovo oko njive in travnike, vas sredi doline in temne gozdove za dolino. Nato se je odpravil mladnič počasnih korakov po strmi cesti v hrib.

„Ti dom moj, kako si ubog. . . Kakor živina sem delal in vendar nimam ničesar od tega, še kruha sem vedno stradal. Moji žulji pa morajo biti enkrat plačani tako, kakor so drugod. . . Mladenka, takrat se boš smejala drugače. . .“

Tako je premišljeval mladnič. . . Čedalje bolj je lila radost v njegovo srce, kri je plula in večja moč mu je prešinjala ude; prsi pa so se burno širile.

Kakor pokrepčan od svojih veselih misli je dospel vrh hriba. Tukaj se je odprla pred njegovimi očmi raván, vsa s solnčno mreno prepojena; in cesta se je bleščala tjadol do ravni in po ravnini še tjanoter v nedogled. Vriskala je v jutranjih žarkih raván in je sredi tega vriska ljubko in gorko vabila. . . tisoč belih rok je kipelo iz drhtečega, kakor z diamanti potkanega

morja solnčnih žarkov, do hriba je kipelo in vabilo. . .

Nehoté je zastal mladnič s korakom; oko se je zagledalo v zlato daljo, zahrepenelo je srce; naposled je razprostrl mladnič obedve roki in je hitel navzdol, belim vabečim rokam nasproti:

„Mladenka moja, Bog, te obvaruj. . . jaz grem v svet, da poskusim svojo srečo. . .“

Kronika.

Na Dunaju se vrše pogajanja med Rusini in Poljaki pod predsedstvom galiskega predsepnika Korytovskega. Politični krogi se nadejajo, da bo do 5. t. m. dosežen sporazum, ki odpravi težko zavoro rusinske obstrukcije. — Pri naknadnih volitvah v praško mestno zastopstvo, ki so se vršile dne 29. oktobra, so se združile vse opozicijske stranke proti Mladočehom. — Dunajski in peštanski listi objavljajo dne 29. oktobra cesarjevo ročno pismo, ki sklicuje delegacije za dan 18. novembra na Dunaj.

* * *

Kraljevski komisar na Hrvaškem hoče nadaljevati razgovore s hrvatskimi politiki v svrhu ustvarjenja unionistične vladne večine. Iz Pešte inspirirani listi se pritožujejo, da se srbsko-hrvatska koalicijska vlada ne zadovoljuje s tem, da bi podpirala vlado, marveč hoče postati izključno vladna stranka. Ker pa v merodajnih krogih ni nagnjenja, ustreči tako dalekosežnim željam, da je ugodni zaključek pogajanj še zelo daleč. Temu odgovarja „Hrvatski Pokret“, da treba rešiti hrvatsko vprašanje s svobodnimi volitvami, ki jih je postavila koalicijska kot prvi predpogoj za rešenje krize. Ako dado te volitve koalicijski absolutno večino, ji pripade, naravno, tudi vodstvo javnih poslov. Ako pa hoče vlada rešiti krizo pred volitvami, ji ne preostaja drugega kakor spustiti se v dogovore o stvarnih zahtevah koalicijske. — Koncem tega leta stopi v ospredje tudi finančna nagodba med Ogrsko in Hrvatsko; ako se ne uredi to vprašanje potom sabora pred koncem leta, pridobi hrvatska kriza novo komplikacijo. Odprava komisarijata je torej brezpogojno edina pot, da se izboljšajo razmere na Hrvatskem.

* * *

Srbski ministrski predsednik Pašić je imel zadnjo sredo pred polnoštevno zbrano skupščino svoj ekspozé o zunanjem političnem položaju Srbije, čigar ost je bila naperjena naravnost proti Avstriji. Pašićev govor je bil dolga vrsta obtožb in sivolasi srbski starček je kazal z govorniške tribune naravnost proti Dunaju, češ: mi smo storili vse, kar je bilo v naši moči, da dosežemo dobre odnose s svojim sosedom, a zdi se nam, da imajo merodajni avstrijski državniki vsi eno in isto bolezen, ki je neozdravljiva. . . Povdarjal je prijateljske odnose z vsemi državami, samo Avstrije in Italije ni omenil v tem naštevanju. Prijetnega vtiska Pašićev ekspozé na Dunaju pač ni napravil, in Pašić sam gotovo ni mislil, da bo moral obtoževati Dunaj tako kmalu po svojem posetu pred vso Evropo. Pašićev govor je bil trezen in globoko zamišljen; da je našel ta preudarni in globokoumni državnik, ki mu ga morda ni para med evropskimi diplomati, take besede, mora imeti svoj vzrok — očitki iz Pašićevih ust so zato tudi težji nego iz drugih. Njegove besede so zadele v živo, zavistni sosedje

čutijo njih pezo v polni meri, in oficijozno dunajsko časopisje, ki ves čas ni delalo drugega kakor vojno hujskarijo najnižje baže, je mahoma onemelo. To priča, da je ljudem, ki delajo avstrijsko politiko, jako mnogo do prijateljstva s Srbijo — le da so stremili k temu cilju doslej po napačni poti — po poti smešnega imponiranja in brezmiselnih, medsebojnemu razmerju pogubonosnih šikan. — Črnogorska skupščina je razpuščena, nove volitve so razpisane za dan 11. januarja. — Bolgarske volitve bodo burne; volili bodo samo 204 narodne zastopnike, ker je pripadel del severovzhoda Rumunski in ker se izvrše volitve v novoosvojenih pokrajinah še le po popolni ureditvi razmer.

* * *

Volitve v Italiji so se vršile — prvičkrat z 8¹/₂ mil. volilcev, od katerih je 5 mil. analfabetov! Izvoljenih je doslej v 436 volilnih okrajih 205 vladinovcev — ostane pa še preko 100 ožjih volitev. Narod je ogorčen nad ogromnimi troški tripoliške ekspedicije, dočim vlada v deželi sami beda in siromaštvo. — Na Nemškem se je vršil kongres poznanjskih Poljakov. V Afriki so se sporazumeli Nemci z Angleži in bodo eksploatirali s svojim kapitalom portugalske kolonije. Na Bavarskem se proglasi princ regent Ljudevit za pravega kralja, ker je kralj slaboumen. — Romunija objavlja izvestje o svojem povoljnem finančnem stanju, da dobi posojilo, ki ga dvigne na Nemškem, ne na Francoskem, kakor so mislili prvotno. — Ruski minister Sazonov pravi o svojem potovanju v Pariz in Berlin, da se je prepiral vnovič o skupni sili Francije in Rusije. V Berlinu se je sporazumel z nemško vlado o reformah v Armeniji in azijski Turčiji. Glede balkanskih zadev meni, da še obstoječe difference ne morejo povročiti nikakih novih komplikacij med državami.

* * *

Predzadnjo nedeljo so našli v Gasteinski Achi na pol razpalo truplo patriarha Luciana Bogdanovića, ki je bil izginil pred dvema mesecema. Sodna komisija je ugotovila, da je smrt zakrivila nesreča in je samomor ali zločin po tem takem izključen. Bogdanovićevo truplo so pokopali svečano v sremskih Karlovcih. — Kolera v Slavoniji pojenjava znatno; po več dni se ne pojavi noben nov slučaj. — Dne 23. oktobra se je vršila pred zagrebškim garnizijskim sodiščem obravnavna proti ruskemu podniku Ivanu Koop-Kötu, ki so ga zaprli 1912 kot rusk. špijona. Ker je vršil svoj posel v času, ob kakršnem kaznuje vojaško pravo špionažo s smrtjo, so ga obsodili na vešala. Ako ne pride pomiloščenje, se izvrši obsodba še ta mesec v Zagrebu.

Naše slike.

Divjanje revolucionarjev v Mehiki. Poročali smo že o žalostnih razmerah in razbrzdanem krvoprelitju, ki vlada zadnje čase v Mehiki. Pristaši vlade in uporniki se kosajo v medsebojnih grozovitostih, ki se ponavljajo brez konca in brez zmisla, dokazujejo pa samo, da se Mehika ni več zmožna vladati sama. To kričeje dejstvo, ki se razodeva pred očmi vsega sveta, pa je voda na mlin Združenih Držav, težečih že od nekdanj po razširjenju proti jugu, in bližnji je čas, ko vkorakajo severoameriške čete v to nesrečno deželo, da vzpostavijo mir in red. Primerljive, česa se ne plašijo potomci Španjolv v Mehiki, nudi

bralcu današnja slika, ki kaže njih zverstvo v njegovi pristni strahotnosti.

† M. Zitterer vitez de Casa Cavalchina. Poročilo o smrti odličnega pokojnika in o pogumnem činu, s katerim si je zaslužil svoje povzdignjenje v plemiški stan, ter sliko njegovega pogreba, ki smo jo priobčili v predzadnji številki, izpopolnimo danes z njegovim portretom.

Rudniška nesreča v Cardiffu. Naslovna slika zadnje številke kaže čitatelju strašni pogled na pozorišče katastrofe, ki je požrla stotine človeških življenj — pogled v notranjost rova, kjer se je pripetila eksplozija. Vse vprek leže žrtve: rudarji, ki so padli na bojišču svojega težkega, brezdnega dela, in ubogi konji, ki so vlačili vozove s premogom globoko pod zemljo — konji-siromaki, ki nikdar ne zagledajo luči. Vse je pobito, nad vsem leži

† M. Zitterer de Casa Cavalchina: Zadnja slika pokojnega junaka, o čigar smrti in pogumnem činu smo poročali v predzadnji številki.

smrt, obdajaje se s strupenim svojim dihom: rešitelji, ki prodirajo v to grobnico, imajo pripete umetne dihalne aparate, zakaj rov je poln strupenih plinov, ki more in ubijajo vse, kar je živega. . . . K tej nečuvni nesreči smo prejeli še eno sliko, predstavljajočo paniko pred vhom rudnika, par minut po katastrofi; priobčimo jo danes, kot nov dokument, da zaostaja najkrvavejše polje bojnega klanja v svoji strahoti in v požrtvovanju bojnikov daleč za bojiščem vseh bojišč — za bojiščem dela.

Triumf francoskega letalca Pégouda na Dunaju. V soboto in nedeljo teden je letal slavni francoski aviatik Pegoud na asperskem letališču in predvajal pred stotisočglavo množico svoj prekucevalni let. V soboto ob 1/4 4. popoldne je nazonil strel iz kanona začetek vratolomnega poleta; Pégoud je stopil ob splošni napetosti k svojemu letalu, sedel vanj in se dal trdo pripeti z jermeni; mahnil je z roko — orjaški ptič ga je odnesel v zrak. Dvignil se je najprej v krogih do višine 1000 metrov; takrat se je obrnilo letalo zdajci navpično proti zemlji — še hip — rep se je povesil: Pégoud je letel z glavo navzdol in s kolesi navzgor, kakor se vidi razločno na naši sliki. Trenotek nato se je obrnil zopet v normalno lego; ta drzni manever je ponovil štirikrat. Ko se je spustil Pégoud ob frenetičnih ovacijah množice k tlom, je izjavil žurnalistom, da njegovi poleti niso bravurne produkcije, marveč imajo veliko

važnost glede na vprašanje, kako obvladati letalo v vsakem položaju in zavarovati njegovo stabilnost v vseh okolišnih. Vzletel je tisto popoldne še enkrat in v nedeljo dvakrat, vselej z enako sijajnim uspehom. Takšne čudeže delajo Francozi s svojimi lahкими letali v času, ko bje ogromne nemške Zeppeline katastrofa za katastrofo!

Kam vodi kranjska politična strast. Na sliki tega naslova vidijo čitatelji otroke gg. Ivana Majcena, posestnika in gostilničarja v Št. Janžu in Frana Flajsa v Tržišču, ki v Št. Janžu niso bili pripuščeni k birmi, češ, da so njihovi starši — liberalci. Prizadeti roditelji so potrkali nato v sosednji župniji, kjer ni bilo nikakih težkoč. Slepa politična strast rodi med nami pač žalostne razmere, in priznati si moramo z bridkostjo, da je to krivda vseh naših strank. Ali bodo zadovoljne s svojo „gorečnostjo“, kadar poreče zgodovina, da so iztrebile v bratomornem boju vse, kar je bilo nekdanj lepega in blagega v slovenskem značaju?

Stoleten starček. „Življenja našega dolgot je kratka!“ poje Prešeren. In zares, le malo je ljudi, ki jim beli lase že stota zima — malo jih je, ki se morejo prisporediti častitljivemu Matu Mladeniču iz Mladenicev (občina Kastav v Istri). Rojen dne 21. oktobra l. 1813., je mož nekako sodobnik bitke pri Leipzigu. Kljub metuzalemski starosti je še vedno zdrav in čil, dela ves teden, a v nedeljo stopi v krmo na čašico vina, ki mu tekne še vedno kakor nekdanje čase. Zadnjih deželnozborskih in državnozborskih volitev se je udeležil brez vsakega prigovarjanja; ko je oddal glasovnico, se je obrnil h komisarju s svojim znanim dobrodušnim humorjem: „Gospodine, ja sam svojo učinio; sad bi trebalo, da mi ki da za vino!“

Arnavti in mejna komisija. Dasi je v teku zadnjega leta že parkrat le malo manjkalo, da niso začele izvestne države zaradi roparskih Arnavtov krvave vojne proti Srbiji, vendar se zdi, da se ta žlahtni narod sam norčuje iz svojih zaščitnikov. Tako n. pr. potuje po obmejnih krajih ravno zdaj mednarodna mejna komisija, ki naj določi podrobnosti bodoče albansko-črnogorsko-srbsko-grške meje. Njeno poglavitno delo pa je obstajalo doslej večinoma v tem, da je skrbela urnih krač za svojo varnost pred „viteškimi“ Arnavti in njihovimi — kakor kaže naša slika — prav čudno slovesnimi sprejemi.

Maja de Strozzi. Hči slavne hrvatske tragedije gospe Marije markize Strozzi-jeve je slavna hrvatska koloraturka gospa markiza Maja de Strozzi. Umetniški talent je torej prešel od majke na hčerko, in krasno je, da delujeta obe na istem odru kr. zemalj, kazališta v Zagrebu, ena za slavo hrvatske dramske umetnosti, druga pa za čast hrvatske operne umetnosti. Gospa Maja de Strozzi je pevka najvišje pevske rafiniranosti in je njena koloratura uprav čudovita. Njen mehki, topli, v vseh registrih vzorno izsolani glas, njena mila, elegantna pojava ter njena premišljena, živa, nepretirana igra jo delajo fenomenom na polju operne umetnosti. Delovala je na prvih, največjih nemških odrih ter se vrnila v domovino na častno vabilo zagrebške intendance. V Ljubljani je pela doslej Gildo v „Rigolettu“ in Violetto v „Traviatu“ z največjim uspehom. Upamo, da jo čujemo še večkrat.

Hidroplana avstrijske vojne mornarice v Opatiji. V sredo, dne 22. oktobra t. l. sta priletela prvič v Opatijo hidroplana avstrijske vojne mornarice št. 11 in 12 in se spustila v pristanišču na morje.

Drugi dan sta odletela ob prisotnosti mnogobrojnega občinstva zopet nazaj v Pulj. Današnji sliki nam kažeta hidroplan, t. j. letalo, ki se dvigne v zrak z vodne gladine in je namenjeno torej predvsem mornariški uporabi, na morju in v zraku.

strelja, dokler ni izprazen pas s patronami ali dokler ga sam ne ustaviš. Maximu so sledili drugi izumitelji s še dalje izpopolnjenimi samostrelkami. Kako silen je bil napredek, ki so ga dosegli po tej poti, priča dejstvo, da se je s samostrelko novega sestava

meri strelec vsak strel posebej; zadošča mu popolnoma, ako je orožje po vsakem strelu nabasano iznova brez njegovega truda in pripravljenosti, oddati svinčeno zrno. Na slični podlagi temelje tudi novi brzobasalni kanoni, ki izmetavajo avtomatično prazne stročnice, tako da zadošča v njihovo postrežbo v skrajni sili en sam vojak. S takšnim kanonom je mogoče oddati do 35 strelav v minuti.

To mora skominati Napoleona, kadar posluša v krogu starih vojskovodij s svojega nebeškega sedeža grmenja modernih bitk, v katerih se odločujejo usode narodov s tako dovršeno pripravo!

Afriški Pompeji. Da pokažemo čitateljem, kako je nekdanji cvetela kultura v krajih, ki so dandanašnji puščava, priobčujemo sliko rimskih izkopnin v Timgadu (Tunezija). Tu so postavile rimske legije za časa cesarjev cvetoče in krasno mesto Tamugadis, ki pa ga je zadela usoda vsega posvetnega: razdejali so ga barbari, vroči afriški veter ga je zalil s peščeni valovi, in še le Francozi, današnji gospodarji pokrajine, so ga izkopali ter otehi pozabljenja nebroj prelepih starin, ki se merijo v krasoti z ostanki starih Pompejev in samega cesarskega Rima.

Rudniška katastrofa v Cardiffu: Panika pred vhom rova neposredno po nesreči.

Strelno orožje, ki se samo nabija.

Brzostrelno orožje — Mnogocevke — Revolverji — Gotova patrona namesto razdeljenega naboja — Puške repetirke — Krogletmeti — Puške samostrelke — 175 strelav v minuti — Brzostrelni kanoni — 30—35 strelav v minuti.

Zahteva po naglo delujočem strelnem orožju je pač tako stara kakor izum strelnega orožja sam. Nje prva posledica so bile — ne glede na izpodrinjenje prednjač po zadnjačah in razdeljenega naboja po gotovi, enotni patroni — dvocevne pištole in puške ter puške trocevke, ki so se razvile iz njih. Isto velja o revolverjih, pri katerih stopi več — navadno 6 — patronskih stanic, vsaka za eno patrono, zaporedoma v zvezo s strelno cevjo, skozi katero poženejo kroglo. A tudi takšno strelno orožje ne zadošča več vedno višjim zahtevam in se mora umikati izpopolnjenim sestavam.

Brzostrelnemu orožju, ki se vdomačuje zadnje čase čim dalje bolj, je skupna lastnost, da ima pripravljeno v posebnih magazinih, na okvirjih ali pasovih večje število patron, ki jih porivajo enostavne naprave zaporedoma v strelno staničo, od koder izbljunejo smrtonosno zrno. A tudi pri teh napravah je treba še posebnih prijemov, da odpreš zaklop, s čimer se h krati izpahne izstreljena patronska stročnica, in ga nato, po vrinjenju nove patrone iz magazina, zopet zatvoriš. Še le zdaj je orožje spet pripravljeno k strelu.

Teoretiki so povedali že l. 1871, da je zaželjeni ideal strelnega orožja samostrelka ali samobasnica: kakor znano, sunejo smodnikovi plini v trenutku strela orožje nazaj, in ta sunek bi se dal izrabiti v opravljenju vseh basalnih prijemov, tako otvorjenja zaklopa, izpahnjenja prazne stročnice, vrinjenja nove patrone in napetja petelina. L. 1883 se je ta misel prvokrat praktično uresničila v krogletmetu („strojna puška“ je nemški izraz!) ki ga je izumil Hiram Maxim. Pri tem novem orožju ne opravi pritisk smodnikovih plinov zgolj vsega basalnega dela, marveč tudi proži petelina. Krogletmet, ki je enkrat v teku,

že posrečilo, izpaliti v petnajstih minutah brez premora 2625 strelav, v eni minuti torej 175. Treba je seveda vpoštovati, da je merjenje pri tako naglem streljanju skoraj nemogoče in potrata streljiva tako ogromna, da pride polna izraba vseh možnosti novega orožja le v prav osamljenih slučajih v poštev.

Načelo avtomatičnega nabijanja, ki je uveljavljeno pri krogletmetih, so začeli uporabljati še le v najnovejšem času tudi za ročno strelno orožje. Najprej so konstruirali samostrelne pištole, ki so se večinoma izkazale tako sijajno, da nadomeščajo danes skoraj že v vseh armadah zastarele samokrese. Zadnja leta izdelujejo tudi samostrelne puške s katerimi lahko strelja vojak toliko časa, dokler ima kaj patron v magazinu: treba mu je le pritiskati na petelina. Dasi bi se godilo lahko tudi to avtomatično, se konstrukterjem vendar ni zdelo primerno, kajti pri ročnem streljanju je treba ohraniti možnost, da po-

Afera družbe „Canadian Pacific“ Glavna pisarna družbe na Kaiser Wilhelmsringu na Dunaju, ki so jo oblasti zaprle.

Steckenpferd-lilijinomlečno mlie

prej ko slej neutržno za racionalno oskrbo polti in lepote. Priznanostna pisma. Po 80 h povsod.

NOVICE.

Kako naj ravnamo z rezilnim orodjem? Vse vrste orodja naše vsakdanje rabe se dajo izvajati iz par kulturnih oblik. Dočim je rabilo predzgodovinskemu človeku zgolj kameno dleto kot primitivno orodje, ki mu ga je bila nabrusila narava sama, se je pofinila ta oblika v teku časa in se prilagodila raznim namenom. Dan današnji nimamo samo bogatega števila nožev najrazličnejših oblik; od ranocelniškega skalpela pa do dolgih škarij za pločevino vodi nebroj vsakovrstnih rezil. K temu se pridružujejo še krožna rezila, n. pr. strojčki za rezanje slanice, mesa in sočivja, ki so se že jako priljubili gospodinjam. Sekalo za zelenjavo, odpiralo za konzerve, sekira za cepljenje drv so nadaljne vrste rezil. V ohrambo teh orodij pa storimo največkrat bore malo. Vsak dan se tratijo po gospodinjstvih znatne vrednote prav za-

radi neprimerne ravnanja z rezili ali pa zaradi pomanjkljivega poznanja njihove trdnosti in odpornosti. Izkušnja uči, da vrši rezilo svoj posel tem bolje, čim glajša je drčina, ki sledi za ostrino. Gladek nož bo rezal bolje od sirovo brušenega ali celo zarjavelega. Ako se je rezilo že znatno skrhalo, ga je najboljšje pobrusiti z grobim smirkom. Nato naj bi nastopil svoje delo gladilni brus. Čigar vrednost za dolgo življenje rezilnega orodja ceni lažje vse premalo. Gladilnik se stoji iz fino zrnate, jako trde, luknjičaste mase, ki kaže pod drobnogledom nebroj ostrih robov. Ako potegneš z rezilom po gladilniku, posnemlje ta z jekla neizmerno majhne opilke, ki bi kmalu zamašile njegove luknjice; zato treba, da ga mažeš obilno z oljem ali vodo, ki odvaja kovinsko blato. Ta odprtost mikroskopičnih luknjic je glavni pogoj, da ostane gladilnik vedno dober. Takoj po rabi kamna ga moraš temeljito očistiti; vzlasti pa ne sme

ostati na njem nič olja, ker se sicer brusilna ploskev zastekli in se jekla več na prime. Vobče je treba gledati pri brušenju rezil vedno na zadostno dovajanje vode. Shranjevati je treba rezilno orodje na kraju, kjer ni vlage, posebno pa ne kislin ali kuhinjskih hlapov. Priporočljivo je mazanje s kakim mineralnim oljem, da se ga ne prime rja. Ako pa vidiš, da je vsled tvoje nepaznosti rja že najedla jeklo, glej, da odstraniš lise brez zamude, zakaj izkušnja uči, da more rja vžreti v jeklo prav tako globoke luknje kakor jetika v človeška pljuča. Ako upoštevaš te nasvete pri vrstah rezilnega orodja, ti bo služilo mnogo bolje in dalje.

Nova radiografična postaja. V bližini tovarne za torpedovke pri Reki bodo ustanovili v kratkem novo radiografično postajo z akcijskim polimerom 1000 km. Drugo postajo nameravajo ustanoviti v Budimpešti z akcijskim polimerom 3000 km. Postaja na Reki

bo služila v prvi vrsti za zvezo s parniki v Sredozemskem in v Jadranskem morju.

Za čast Na nekem zborovanju akademične lige proti dvoboju na Dunaju, ki se je vršilo meseca maja letos, le rekel jurist Erich Riedl z ozirom na izvajanja referenta dr. Hofmanna sledeče bvse: „Mi ne trpimo, da bi Jud govoril o časti.“ Riedl je bil zaradi tega obsojen pred okrajnim sodiščem v Margarethenu na dva meseca zapora zaradi razžaljenja časti. Proti ti sodbi se je Riedl pritožil. Vzklicno sodišče je njegovo pritožbo sicer zavrnilo, izpremenilo pa je zaporno kazen v denarno globo in jo odmerilo na 300 kron.

Morilca poslanca Schuhmeierja, Pavla Kunischaka, ki je bil obsojen na smrt, je cesar pomilostil. Najvišji sodni dvor je obsojil morilca na 20 let težke ječe.

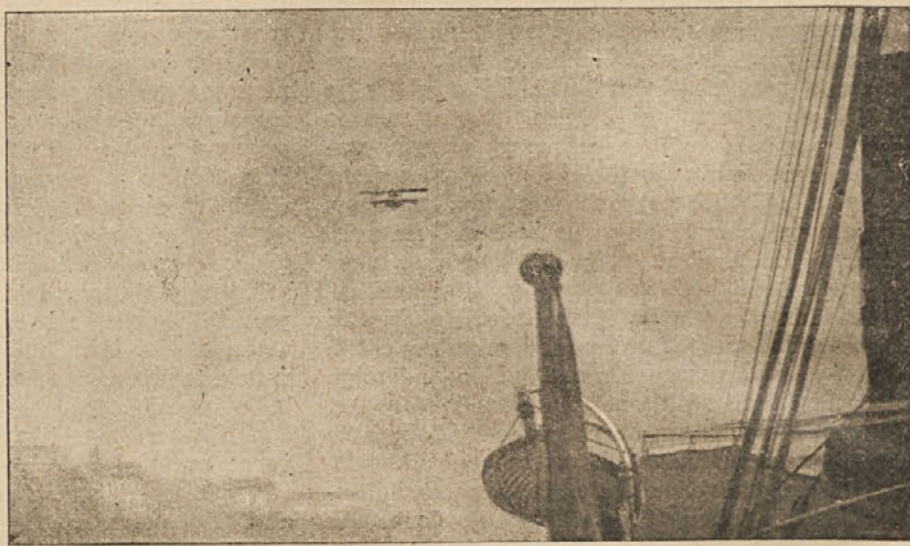
Prepovedani monokel. Angleško vojno ministrstvo je pred kratkim izdalo ukaz, da

Arnavti in njihovi prijatelji: Arnavtska množica pretepa člane mednarodne mejne komisije in jih podi iz svojih naselbin.

Hydroplana avstrijske vojne mornarice v Opatiji: „Vodno letalo“ na morski gladini.

Hydroplana avstrijske vojne mornarice v Opatiji: Visoko v zraku, nad morjem in ladjami.

častniki ne smejo nositi monokla. To jim ni dovoljeno niti v slučaju, če prinesejo zdravniško izpričevalo.

Čudne poroke. Čuden običaj pri porokah imajo, kakor pripoveduje C. H. Walker, prebivalci v Badu v mulgravskem arhipelju (Mikronezija). Pogoj vsaki poroki je, da mora ženin, ko sklepa duhovnik pred oltarjem zakon, jokati. Njegove solze teko kakor potoki. „Čudovito je, kako znajo ti ljudje jokati,“ pripoveduje Walker. „Nevesta pa ne sme položiti niti ene solze, ampak mora kar žareti od veselja. Svatbeni gostje ji čestitajo, stiskajo roke, govore ji najlepše besede, dočim stoji ženin kakor pravi kip bede in žalosti, in nihče se niti ne zmeni zanj.“ Menda so tudi pri nas ženini, ki bi radi jokali...

Kako so se nosili stari Tržačani: Okoličanska narodna noša okrog l. 1850.

Valček brez bacilov. Končno so torej vendar prišli do tega, da plešejo brez nevarnosti infekcije z bacili: na velikem plesu ameriških lekarnarjev in drogistov so prvič plesali higijenični valček. Bacil, ki bi hotel preskočiti z enega plesalca na drugega, bo moral skakati kaker cirkuški akrobat, kajti plesalci so oddaljeni drug od drugega najmanj po en meter. Dama namreč pleše valček sama, plesalec pa posnema njene korake v oddaljenosti enega metra. Skupaj pa ne prideta nikdar, ker je strah pred bacili pre-

velik. Z občudovanjem je gledalo 2000 udeležnikov plesa mladi par, ki je prvičrat plesal higijenični valček.

Industrija kot dobaviteljica mesa delavcem. Harpenska rudarska akcijska družba je kupila veliko posestvo ob železnici Münster-Emden in uvedla na njem prašičerejo na debelo. Od leta 1911. do leta 1912. se je zvišalo število prašičev od 4837 na 6607 komadov. V poslednjem letu je prodala družba svojim delavcem svežega in prekajenega mesa za 850.000 mark. Takoj v prvem letu, čeprav je bilo treba precejšnih investicij, je donasala reja prašičev 3 odstotke. Pozneje se je rentabiliteta zvišala. Harpenska tovarna ima svojo lastno klavnico in tovarno za konzerve in prekajeno meso. Zanimivo je, da družba noče povedati, kako drago prodaja delavcem meso in prekajenino. Trdi le, da jo prodaja ceno. Vsekakor pa je interesanten ta poizkus, preskrbljati lastne delavce v sedanjih časih draginje s cenim mesom.

Sedaj jo bodo pa sufražetke iztaknile. Na Angleškem počenja sufražetke stvari, ki se dajo le norcem pripisati. Sedaj pa so se študentje odločili, da bodo sufražetke učili manir. Ustanovili so ligo, ki si ji je nadela za nalogo najostrejši boj proti počenjanju sufražetk. Geslo lige je: zob za zob. Dijaštvo hoče prisiliti sufražetke z nasiljem, da opuste svojo dosedanje, javnosti škodljivo taktiko. Liga je že v petek demolirala lokale, kjer se zbirajo bristolske sufražetke. Včeraj se je zopet zbralo nad 1000 ligaških dijakov, ki so odšli korporativno pred hišo, kjer so se zbrale sufražetke. Metali so v lokale najprej jajca in kamenje, nato pa udrli s silo, razbili vse pohištvo, polili prostore s smradljivimi tekočinami in jih končno zažgali. Policija je bila brez moči.

Arnavti in časopisi. Zadnjič enkrat so bili Arnavti v Skadru sklicani, da se jim razdeli kruh in žito. Ko so tako zbrani, prinese deček celo naročje časopisov — in neki Albanec začne jesti, misleč, da je to kakšna posebna avstrijska ali italijanska sladčica. Komaj so ga rešili.

Bel papir ne spada k bali, tako je odločil nad vse modri carinski urad v Šleziji na Pruskem. Mlad mož iz Prusije se je poročil z mlado Avstrijko in tako je prišla njena bala tudi v Nemčijo. Bala je pa po carinskih določilih carine prosta, toda gorje, če bi šlo čez mejo kaj, kar ne spada k bali. Določiti je sicer težko, kaj ni bala, saj nevesta končno vendar ne jemlje s seboj reči, ki jih ne more rabiti. Ali ljudje božji, kaj veste vi, kaj je carinski urad. Izvršiti je treba celo vrsto formalnosti, preden sme bala čez

mejo. Po dolgem času je smela tudi naša bala čez črno-žolte mejnike, toda obenem z balo je šel na višji carinski urad tudi natančen popis vse bale. Ta urad je pa imel prebrisanega uradnika, ki je spoznal takoj, da vsebuje bala tudi stvari, ki pravzaprav ne spadajo zraven. Bil je to zavoj voščene in zavoj belega papirja. Krajevni carinski urad je dobil torej povelje, določiti carino za ta dva predmeta in dvigniti jo. Tako sta presenetila lepega dne dva uradnika mlada poročenca in zahtevala, da jima predložita oba zavoja. Pa kje je bil že tačas papir? Morala sta določiti carino samo na podlagi izpovedb poročencev. Zdaj pa se je pričelo prerekanje o višini carine. Končno so se le domenili: poročenca sta plačala 12 vinarjev carine in 48 vinarjev stroškov. Čisto gotovo pa država ni prišla na svoje izdatke; zato bi mogla kriti svoj deficit, če bi izdala humoristično zbirko z naslovom: „Prebrisanosti sv. Birokracija“.

Tudi „spomenik bitke pri Leipzigu“: Stoletni Mato Mladenec iz Mladenicev v Kastavski občini, rojen dne 21. oktobra 1813.

Avstrijska skrb za Albanijo. Dunajski in tržaški listi javljajo, da je stopila arnavtska vlada v Valoni v dogovor z avstrijsko-laškimi društvom za gradnjo električnega tramvaja, ki naj prevažala ljudi iz pristanišča v mesto Valono. Delo mora biti dovršeno v sedmih mesecih in albanska vlada jamči za 300.000 frankov, (!) zahteva pa za to pravico kontrole in pravico odkupa v 36 letih. Tako pravijo poročila; v resnici pa pomeni to, da plača Avstrija polovico stroškov za valonski tramvaj (!). — Tako skrbi Avstrija za prebivalce Valone, ki leži povrh še v laški interesni sferi, ali z drugimi besedami, avstrijski davkoplačevalci plačujejo tramvaj, v katerem se bodo vozili laški vojaki in laški uradniki. Sedaj pa pogledimo malo po Dalma-

Trgovci, peki!

Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož IV. SUBAN, Trst, ulica Georgio Vasari 10, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Naročajte pri ——— narodni tvrdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. ———

ciji: tudi tu so pomorska mesta, ki nimajo tramvaja. Poglejmo Split. Tu je prosila občina vlado le koncesije, da sme sezidati progo od pristanišča do mesta Trogira. Avstrijska vlada naj bi bila dala le koncesijo, niti vinarja

vrvi ali kroglja. Kot prvi se je poslužil „dobrote“ tega zakona neki Andrija Mirkovič, ki je lani na zverinski način umoril nekega uglednega Newadčana in bil zato obsojen k smrti. Izbral si je smrt s kroglo, češ, da hoče

ena puška je bila ostro nabita, drugi dve pa samo za pok, tako, da nobeden od strežnikov ni vedel, kdo bo sprožil smrtni strel. Ko je Mirkovič z velikim zanimanjem opazoval strelno napravo, se je oglasilo povelje: „Ogenj!“ Puške so počile na mah in Mirkovič je bil v hipu mrtev. Jetniški uradniki so kasneje pravili, da je bila usmrčenceva ravnodušnost le navidezna. Ponoči je preživel Mirkovič grozopolne ure smrtnega strahu in ni niti za trenotek zatisnil oči.

652 strellov v minuti. Ameriški tvorničar Colt je iznašel puško, s katero se v eni minuti izstrelji 652 strellov. Puška ni veliko težja kakor dosedanja puška. Nerodna je samo zato, ker se mora nasloniti na tri-nožko.

Razočaran uatakar. Te dni je prišel v neko zagrebško restavracijo lepo oblečen gospod s tremi 13- do 15 letnimi dečki. Naročil je za-se in dečke okusno kosilce s svežim pivom. Ko so prvič popili in pojedli, je prišel natakarkar vprašati, če še kaj prinese in gospod je še enkrat naročil jedi in pijače. Dečkom je sijalo lice veselja. Ko so zopet vse pospravili, je rekel gospod: „Otroci, počakajte, si grem po smodke.“ In „otroci“ so čakali. Toda čas je potekal, a dobrega gospoda ni bilo od nikoder. Končno pristopi natakarkar in vpraša fante, kam je odšel „oče“. — „Kakšen oče!“ odvrnejo fantje, „saj tega gospoda nič ne poznamo, marveč nas je srečal na trgu in povabil na kosilce. Ne vemo, kdo je.“ Ubogega natakarkarja, ki se je veselil zaslužka, je sedaj minila vsa potrpežljivost in prijaznost.

Kako učinkuje opij na živali. Povodom razprave o kajenju opija med francoskimi mornarji so naglašali zdravniški krogi, da se tudi živali kaj rade navadijo na uživanje opija. Kjer sade na Kitajskem mak, tam se polje skrbno zavaruje, da bi živali ne mogle do njega. Konji in krave jako rade žro mak. Obole ali pa poginejo, kakor hitro jim vzamejo mak, na katerega so se navadili. Prašiči, ki jih krmijo z makom, hitro zdebele,

Triumf francoskega letalca na Dunaju: Avijatik Pégoud leti preko asperskega letališča v narobe obrnjenem letalu.

podpore. In kaj se je zgodilo? — Vlada je odbila prošnjo v celnem obsegu. In vendar je Split v Avstriji, Valona v tuji državi, Split ima krasno pristanišče, Valona nobenega, Split s Trogirom ima 40.000 prebivalcev, Valona 5000. Split je za Trstom in Reko prva luka v Avstriji, Valona je zanemarjeno selo brez obljudene okolice. Split ima veliko tujskega prometa, Valona nobenega. Do Splita, kot avstrijskega mesta ima avstrijska vlada dolžnosti, do Valone, ki je vrhu vsega še v italijanski interesni sferi, pa prav nobenih. In kljub vsemu dobi Valona milijon, Split pa niti koncesije ne. Na Dunaju pravijo taki politiki — pametna politika, onim, ki ne morejo odobravati takih dejanj, pa — veleizdajalci. — Da, da, Avstrija!

Novi izseljeniški škandali. Policija je zaprla dunajsko izseljeniško pisarno „Universal“, ki je bila v zvezi z raznimi izseljeniški agenti v inozemstvu in edina zastopnica v Avstriji nepriznane nizozemske izseljeniške družbe „Uranium“. Pisarna „Universal“ se je pečala predvsem z izseljeniško propagando na Ogrskem. Izseljence je spravljala preoblečene v ženske ali pa v elegantne potnike v avtomobilih čez mejo in potem v Ameriko. Ravnatelj pisarne, Müller, je bil aretiran. Afera vzbuja tem večjo pozornost, ker je lastnik pisarne državni poslanec Onciul, ki je izposloval pisarni tudi potrebne koncesije.

Canadian Pacific Railway Co. — odlikovana z zlato kolajno. Na dunajski „Adria“-razstavi je dobila zloglasna Canadian Pacific Railway Co. zlato kolajno, menda za zasluge, ki si jih je pridobila ta družba s tem, da je iz obmorskih krajev izselila tisoče in tisoče prebivalcev. Kaj takega se more dogoditi pač samo v Avstriji.

Štirioglat denar. Holandska vlada vpelje s prvim januarjem štirioglat srebrn in nikeljast denar. Kateri vzroki so bili merodajni za upeljavo tega gotovo nepraktičnega denarja, ni znano. Sicer pa je denar vedno prijeten, samo da ga človek ima.

Smrt na izbiro. V Newadi v Ameriki so nedavno uvedli zakon, ki daje k smrti obsojenim zločincem na prosto voljo, da si izbere način smrti izmed trojega: elektrika,

umreti kakor vojak. Na morišče je šel navidezno najbolje volje ter je prišedši tja „zabaval“ gledalce s tem, da je v hoji oponašal purana. Nato se je ravnodušno vsedel na pripravljeni stol in smehljalje motril navzoče — bilo je vseh skupaj 20 gledalcev. Med tem so ga strežniki z jermeni privezali na stol. V razdalji kakih 10 metrov je stala pred stolom omarica, v kateri so bile v vodoravni legi mehanično pritrjene 3 puške. Naravnali so jih na obsojenčeve prsi — na srce. Samo

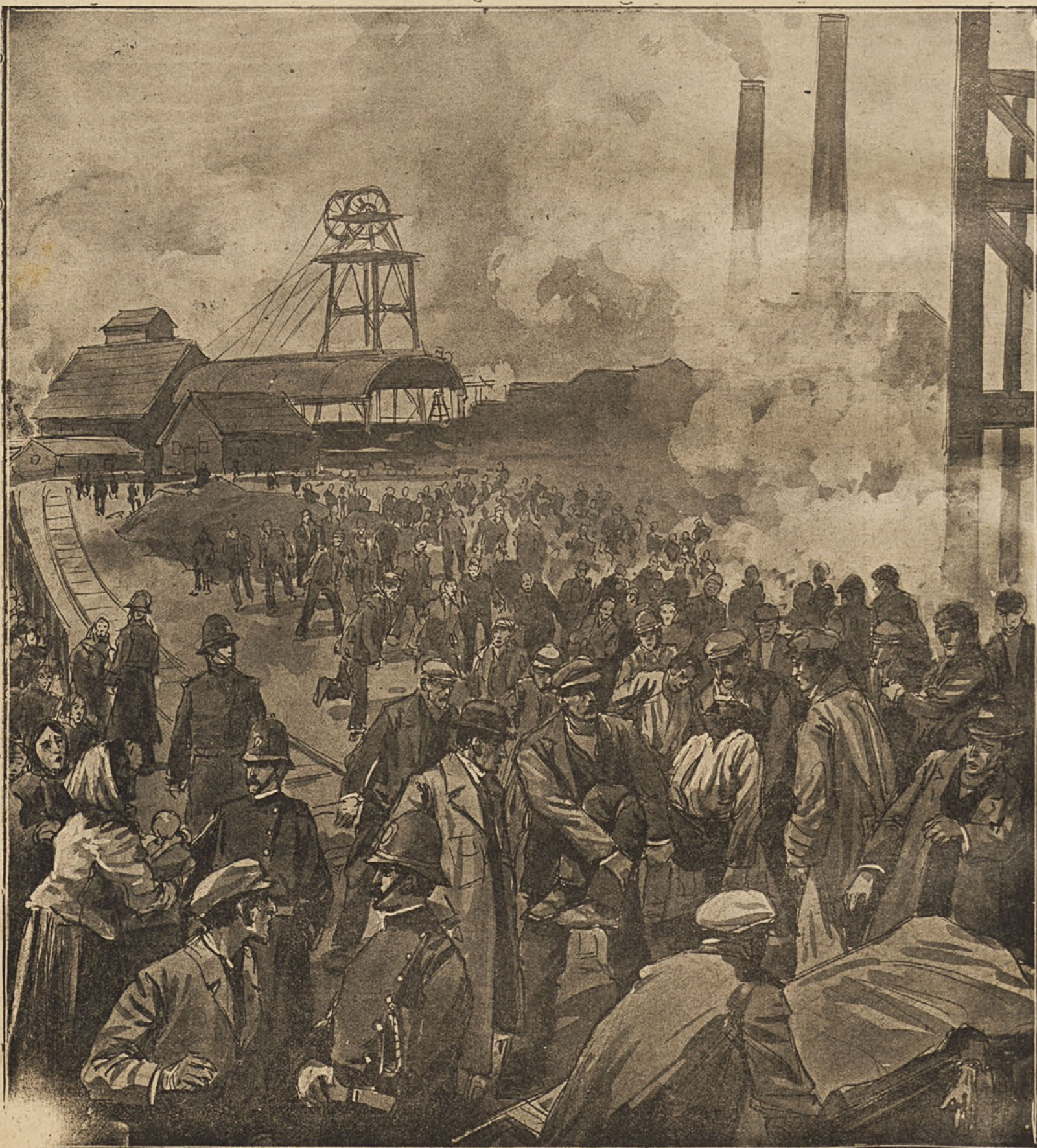
Kritična napetost med Združenimi Državami in Mehiko: 1. Vodji mehikanskega gibanja, predsednik Huerta in Feliks Diaz na ljudski slavnosti. — 2. Mehikanske čete čuvajo železniško progo. — 3. Tip mehikanskega jezdeca.

vendar pa jih treba hitro zaklati. Čebele jako ljubijo mak in poletavajo le nerade na druge rastline. V tovarnah za opij se kar ne morejo iznebiti podgan, ki prihajajo v velikih množinah, da se opijejo opijevih parov, na kar pa navadno poginejo.

Načrti nemških topov izdani? Listi poročajo: Te dni se je pri pariški policiji zglašil neki Prudowsky iz Prusije ves onemogel in sestradan ter prosil za prenočišče. Pri njem so našli 2 načrta iz Kruppove tovarne v Essenu, v katerih so narisane vse podrobnosti novega nemškega topa za streljanje na aeroplane, kakor tudi načrt zračnih torpedov. Nove topove je izumil neki nemški častnik in se ravnokar izdelujejo v Kruppovi tovarni v Essenu. Prudowsky je pripovedoval, da je že pred osmimi dnevi prišel v Pariz, a si ni upal prodati načrtov ter se je brezsmoteno potikal sem in tje. Sedaj mu je pošel zadnji vinar in v sili se je zatekel k redarstvu. Prudowskega so radi potepanja zaprli, načrte pa izročili vojnemu ministrstvu. Prudowsky pravi, da je bil risar v Kruppovi tovarni. Ko je neki njegov tovariš v isti tovarni prodal neke načrte za 10.000 frankov, se je osokolil tudi on, da na enak način poskusi svojo srečo. Ukradel je načrte novih zračnih mitraljez in prišel z njimi v Pariz. Obenem z njim sta z istimi načrti odšla v Belgijo in na Angleško dva druga njegova tovariša.

Razkošje ameriških milijonarjev. Neki ameriški list prinaša zanimive podatke o razkošju ameriških milijonarjev. Človeku se kar vrti v glavi, ko bere o velikanskih svotah, katere razmečejo za prazen nič. Newyorške palače, v katerih stanujejo milijonarji, so vredne 4800.000.000 K. Palača Kornelija Vanderbilta je stala 24.000.000 K, sama oprava plesne dvorane je vredna 1.400.000 K. Da si je napravil poleg palače majhen vrtič, je moral podreti hišo, za katero je plačal 1.000.000 K.

— Milijonar N. Marchand je dal napraviti svoji soprogi spalnico, ki je pač najlepša in tudi najdragocenejša na svetu: stala je 5.000.000 K. Postelja je iz ebanovine, njeni okraski iz slonove kosti in čistega zlata. Baldahin nad posteljo je stal 80.000 K, veliko ogledalo je bilo naročeno v Benetkah in velja 40.000 K. Kopalna soba je prekrasna, ob zidu stoje neštene posodice, ki vsebujejo razne dišave, vse posode so iz čistega zlata. — Milijonar Alfred Vanderbilt izdaja za svoje konje letno 24.000.000 K. — Nad vse razkošne so tudi pojedine, ki jih pripravljajo svojim gostom. Pred kratkim je povabil eden 75 oseb na kosilo, ki je stalo 60.000 K, na osebo torej 800 K. — Hillier je dala pokopati svojega umrlega soproga v krsti, ki je stala 100.000 K in grobnica milijonarja Makaja stane skoraj 2.000.000 K. — In vse te ogromne svote se razmetujejo v mestu, kjer umrje dan za dnem povprečno 5 ljudi za lakoto.

Rudniška nesreča v Cardiffu: Iz rudnika prinašajo prve žrtve.

MARKO STOJAN:

Za svobodo in ljubezen.

Roman z Balkana.

Vse pravice pridržane.

37. nadaljevanje.

„Pogovorimo se še ob prihodnji zameni,“ je prekinil Proka ta razgovor. „Zdaj je premalo časa za besedovanje. Evo vama moje svetilke — evo ključev: spravita se do hiše in pospita dobro, zakaj bliža se ura, ko bomo potrebovali vseh svojih moči.“

Po kratkem slovesu od novodošleca sta izginila utrjena četnika v smeri, od koder je bila prišla trojica.

„Toda trije ne moremo kopati,“ je menil Marko, ogledavaje si tesni rov. „Saj ima še eden komaj kolce proste.“

„Res je, kar praviš,“ je pritrdil Proka. „Zato imamo pa tudi navado, da koplje vedno le eden, druga dva pa odmetavata prst in kamenje. Ako torej hočeš, koplji najprej ti, Pero bo odmetaval, a jaz hočem razsipati navlako po tleh, da vsaj malo zasujem luže: odnašati zdaj ni več vredno, ko bomo itak kmalu gotovi.“

Kraj delovanja „svete Johance“: Vodice s cerkvijo in župniščem. X Johančina soba.

Brez obotavljanja je zavihtil Marko svojo rovnico in začel grebsti pot po črni, mokri zemlji; tesni rov se je napolnil z zamolklimi odmevi njegovih udarcev, s škrtanjem lopat njegovih tovarišev in z vročim sopenjem vseh treh naporno delajočih ljudi.

Kakor je bil [Marko strašen v boju, tako izdatna je bila njegova moč pri delu. Proka in Pero, ki sta ga prekinila le redkokdaj s kako besedo, sta gledala s pri-tajenim strmenjem, kako je ril dalje, dvakrat hitreje nego oni prej, podoben črnemu stroju, ki se zagrebava v osrčje gore, gnan od mogočne električne sile.

On sam pač ni vedel za to. Ni se zavedal, kako mu gre delo izpod rok, niti ni čutil hitrosti, s katero se daljša rov ob njegovem naporu.

Strašna skrb, ki je polnila na tihem njegovo dušo, in hkrati obupna drznost, s katero se je tolažil, češ: „Sreča, ki je bila komiti že stokrat mila, ga tudi zdaj ne zapusti!“ — to oboje ga je navdajalo z nekakšno pijano brezmislico; morda je delal s slepo strastjo, samo da ne bi slišal v svojem srcu vprašanja:

„Kaj bo? Kako se nam izteče? Ali se posreči naš nemogoči, blazni poizkus?“

Morda je delal, da omami s sabo vred tovariša... da ne nastane v njiju dvom in ju ne opoši sovražna resničnost, kar bi pomenilo uničenje sleherne nade.

„Pomagaj mi Bog in sveta Bogorodica!“ je mrmral na tihem. „Da se le ne bi spomnil na strah pred neuspehom! Le upanje da mi ostane: potem je še vedno mogoče, da opravimo, makar če bi branila kulo vsa turška armada!“

Tekle so ure, tekle... Še nekaj tisoč udarcev z rovnico, še nekaj tisoč škrtljajev lopate... in tam zunaj sine dan — dan svobodnih, dan srečnih ljudi...

Marko je delal kakor blazen; že parkrat ga je bil ustavil Proka, hoteč prevzeti njegovo mesto, a Marko ni hotel slišati o tem. V njegovih mišicah se je budilo polagoma čustvo trdnosti, ali roke so se dvigale in padale neprestano, brez odmora... in tam pred njim se je odpiral rov in šel vedno dalje...

Zdajci pa je skočil Proka k Marku in ga prijel za roko:

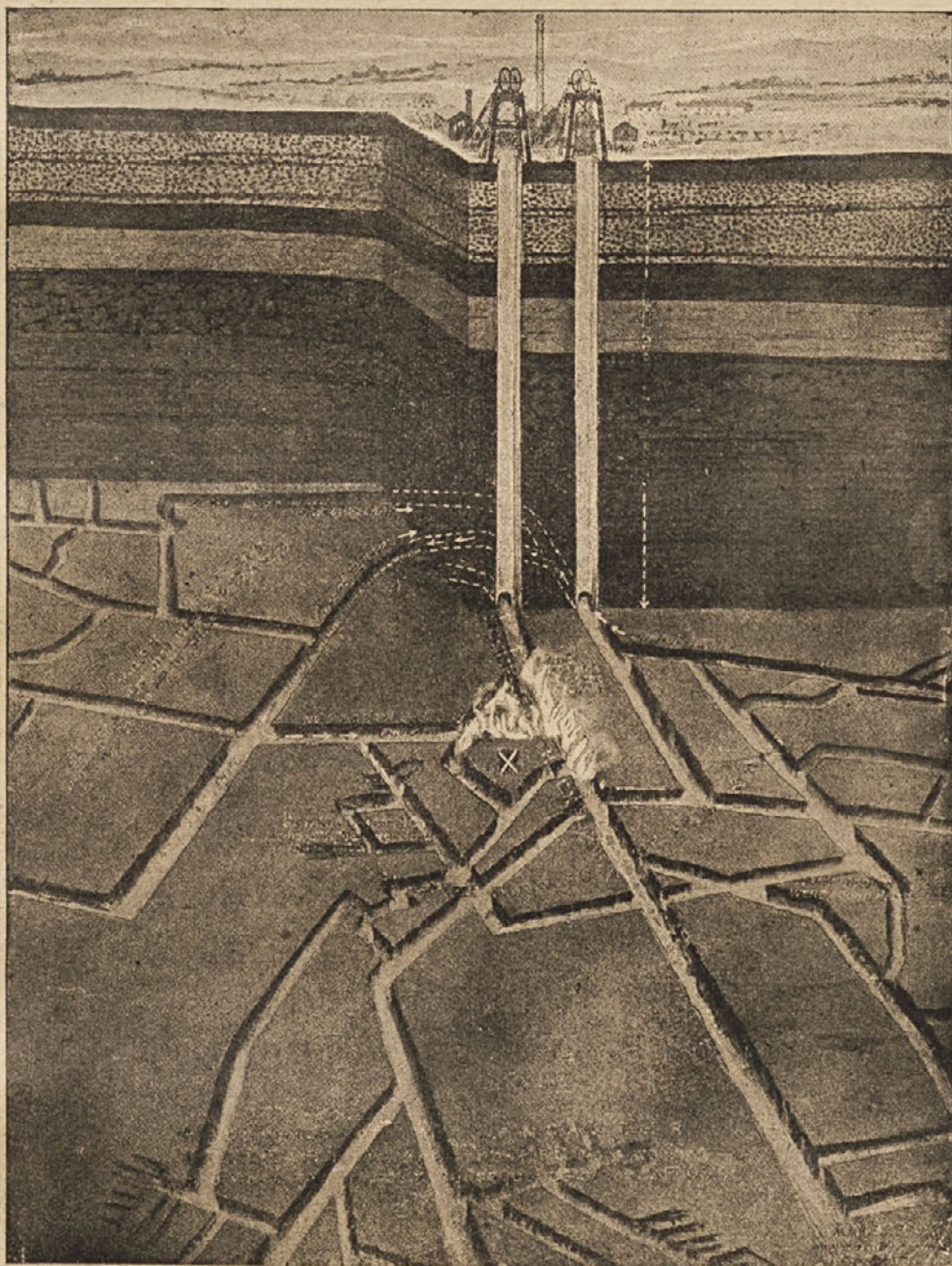
„Nehaj, Marko!... Ali nam je začarano?... Vrag naj razume to!“

„Kaj hočeš reči?“

„Ze zdavnaj bi moral naleteti na zid, na temelje kule!“

Marko se je čudno nasmehnil v svitu leščerbe in pokazal tovarišu na steno izkopanega rova.

Izmed peščene prsti je štrlelo tu in tam zidano kamenje, kakor da naznačuje

Rudniška nesreča v Cardiffu: Omrežje rogov, v katerih se je zgodila katastrofa in ki so zdaj večinoma nedostopni. X označuje mesto eksplozije.

Lahkih nog

tako, da se komaj zapazi, se prikrade večkrat bolezen V zaupanju na našo zdravo živlensko moč ne vzamemo v začetku stvar za tako resno. Mislimo si, da bo prešlo samo od sebe. Ali med tem postaja vedno slabše in slabše in ko hočemo končno le stvari v okom priti zapazimo, da je postala že velika in da naše moči ne zadostujejo več, da bi se obvarovali bolezní.

Prav posebno se pokaže to pri prehladu ki se vleže na prsa in se pojavlja kot zasilženje, bodenje za pleči težko dihanje in draženje h kašlju.

Vporabljam pravočasno Fellerjev bolečine lajšajoči rastlinski esenc fluid z znamko „Elza-fluid“ in kmalu bomo bolezní kos.

O tem smo se prepričali sami že večkrat in tudi mnogi zdravniki potrjujejo dobre uspehe Fellerjevega fluida z znamko „Elza-fluid“.

G. dr. Jos. Estmeister, Wildenau, z. p. Aspach piše, da se je Fellerjev fluid pri vsakdanjih motenjih zdravja prav dobro obnesel. Gosp. dr. Kittel, Král.

Vinofirady pravi, da vporablja že leta v svoji praksi z izvrstnim uspehom Fellerjev fluid in isto zatiruje mnogo drugih zdravnikov. Pri prehladu, pri boleznih vseh vrst se izkaže kot zanesljiv pomočnik, in naši bralci naj bi ga imeli vedno doma, saj stane 12 steklenic samo 5 kron.

Tudi Fellerjeve odvajalne rabarbara kroglice z znamko „Elza-kroglice“, 6 škatlic 4 krone, naj naročajo naši bralci v pomoč proti želodčnim boleznim, zaprtju itd. pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elza-trg st. 280, Hrvatsko.

—ci.

obrise nepravilno izkopanega predora. Marko je popraskal z rovnico še malo... prst se je odluščila popolnoma... bogme, luknja je bila v temeljih Beas-kule, baš tam, kjer se je končaval Markov rov!

„Ali slišiš kaj?...“
„Kako — kaj?“
„Poslušaj!“
Marko je udaril z rovnico, nalašč ne koliko močneje.

„Bog in bogme!“ Proka mu je iztrgal orodje iz rok in poizkusil sam.

To ni bil več udarec po masivni plasti!

Donelo je votlo, kakor da bi udaril po grobu: tik za kamnom, ob katerega je zadelo železo, je moral biti prazen prostor...

Tudi Pero se je bil pomaknil bližje; vsa trojica je hropla od strašnega razburjenja.

Marko je grebel dalje... kroginkrog štirjaškega kamna, previdno kakor mati, ki jemlje dete iz plenice; Proka in Pero sta pobrala instinktivno svoje in Markovo orožje...

Kamen je bil prost; Marko ga je prijel z obema rokama, da ga izdere brez šuma in ropota. Zdajci pa je prislunil iznova.

„Tristo vragov!“ je zagodrnjal sam pri sebi, „tudi z one strani grebe nekdo! Eh, vedel sem, da je vojvoda Vuk imeniten dečko!“

Ta hip pa se mu je izmuznil kamen in mu padel tik med razkoračene noge; za kamnom pa se je usula toča drugih, drobnejših kamnov, trhlega ometa in peščene prsti...

Zamolkel vzklik se je začul iz notranjosti ječe: bila je presenečena, jako sočna kletvica v srbskem jeziku, in tudi glas se je zazdel Marku nekam znan.

„Ej, bogme, kume!“ je zaklical v luknjo z zamolklim glasom. „Zini, človek božji, ali si naš, ali si vrag...“

Odgovoril mu je vzklik nedvojbene radosti.

„Kdo je zgoraj, prašam?“ je ponovil, prijel se z rokami in se pomaknil više.

Od zgoraj se je slišalo kakor šepetanje večih glasov; nato je odgovoril prejšnji:

„Jetniki; pet nas je — sami naši.“
„Pa kdo? Ali je med vami vojvoda Vuk?“

„Vuk je bil tukaj...“

„A kdo si ti?“ je prašal Marko, in nekaj čudnega mu je prešinilo možgane — reklo mu, da prihajajo za Vuka prepozno.

Zgoraj je vladalo par hipov molčanje, kakor da neznanec premišlja. Nato se je začulo:

„Jaz sem Dušan Jurišić...“

„O, Bog bodi zahvaljen!...“

Malo je manjkalo, da Marko ni zavriškal od radosti. Toda premagal je svoje razburjenje in zaklical poluglasno:

„A jaz sem Marko...“

„Naš Marko!...“ je odgovorilo z enakim veseljem. „Kakšen čudež te je privedel k nam? Ali si v resnici ti?“

„Sem — divji Marko s kožo in kostmi; samo brada, ki jo nosim, ni moja: obril sem se, da me ne bi spoznali Turki, ko sem šel za našimi...“

„Počakaj, da...“

„Pst!“ se je oglasilo še dalje tam zgoraj.

Zopet je zavladalo molčanje; Dušanov glas je utihnil za celo minuto.

„Straža je šla mimo,“ je izpregovoril nato. „Ali je spodaj vse varno?“

„Je; samo pridite in glejte, da vas ne slišijo. Ste li vsi zdravi?“

„Bogme... razen svobode nam ne manjka ničesar.“

Približal se je šum, kakor da leze nekdo v votlino, ki jo je bil otvoril Marko z izdrtem velikega kamna. Več majhnih kamnov je priletelo, za njimi nova ploha sipine. Marko se je umaknil temu dežju, stopil nazaj in odvalil granitno kocko, za katero je bil našel izgubljene z mnogo manjšimi težavami, nego si je predstavljal.

Proka in Pero sta gledala brez besede, deloma v osuplosti nad tem nepričakovanim uspehom, deloma v strahu, kaj povedo oti... zakaj slišala sta bila Dušanov odgovor:

„Vuk je bil tukaj...“

Dvojica nog se je pokazala v svitu slepice. Sledila jim je človeška postava — pred rešitelji je stal Dušan... živ, otet iz turškega jetništva, in razprostrl roke, da objame Marka, ki ga je spoznal takoj vzlic umetni bradi in turškim oblačilom.

Preden je minilo par minut, je bila zbrana v rovu vsa petorica, ki se pač ni nadejala tako brze rešitve.

Hrvatska opera v Ljubljani: Koloraturna pevka gospa Maja de Strozzi, ki je pela v Ljubljani Gildo v „Rigolettu“ in Violette v „Traviati“.

„Ali... potem smo vendar že pod Vukovo celico!“ je vzkliknil Pero zamolklo, slišoč kratki razgovor med starima četnikoma.

„Če nas ni nalagal oni ranjki nizam, moramo biti!“ je potrdil Proka.

„Pa koliko nam je tu do vrha zemlje?“ je prašal Marko.

„Jedva par pednjev, kakor sodim po ropotu vozov, ki drdrajo zgoraj po cesti. Vrh tega smo kopali zadnji čas malce navzgor... in, kar je najvažnejše... pol Vukove celice same leži pod zemljo.“

Marko ni rekel na to niti besedice.

Jel je le kopati z novo vnemo, toda previdneje in opreznije, kakor da hoče izluščiti vsak kamen posebej iz njegovega ležišča. Zakaj sleherni preglasni udarec, vsak ropot, ki bi ga povzročil po nepotrebnem, jim je utegnil nakopati najmanj neuspeh vsega podjetja, jetnikom pa — vojvodi Vuku, Dušanu in njegovim tovarišem — neizogiben pogin: Marko se je zavedal le predobro, da jim ni več milosti, ako Turki zaslutijo pomoč, ki se jim bliža.

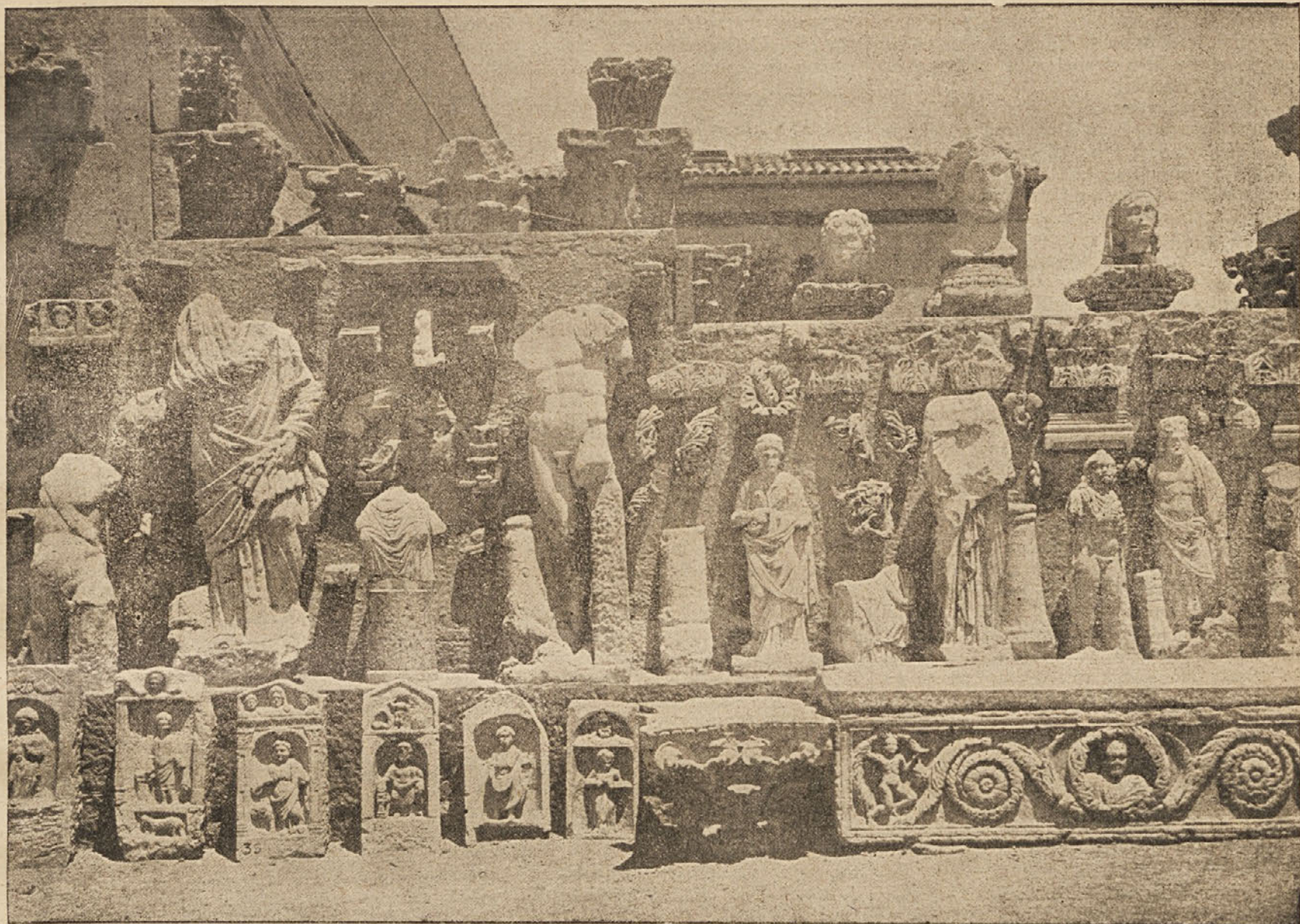
Kamenje in pesek sta se usipala na njegovo glavo; obraz mu je bil kakor od prsti, suha ustna mu je močila namesto hladilne vode ogabna vlaga grud, ki so se rušile izpod etropa... izpod tal ječe, v kateri so zdihovali po vsej priliki drugovi in pobratimi!

„Čuj!...“ je zahropel zdajci in se obrnil k Proki.

„Kaj je?“ Proka je priskočil; oči so se mu zasvetile v medli luči.

Kam vodi kranjska politična strast: Otroci, ki v Št. Janžu na Dolenjskem niso bili pripuščeni k birmi, češ, da so njih voditelji liberalci.

Afriški Pompeji: Krasne starine, izkopane v Timgadi (severna Afrika, kjer je stalo nekdanje rimsko mesto Tamugadis).

Najhujše je bilo prestanto! Strašni udarec, ki je pretil onemogočiti vse njihove namene, je bil odvrnjen... kljub zatohlemu, smradljivemu zraku, ki se je gostil v tem podzemeljskem rovu, so dihali zopet zlato svobodo! Nič ni bilo izgubljenega, nič zamujenega... pot iz teh globin je vodila na beli dan, v polno možnost dejanja!

XXIII.

Novi načrti.

Toda kako se je bilo zgodilo, da so se našli tako naglo?

Kako je bilo mogoče, da je bil prvi glas, ki se je odzval Marku iz odprtine, glas Dušana?

Na to vprašanje si sami niso vedeli odgovoriti.

Dušan se je bil iztrgal letargiji in obupu, ki je zavaladal v njihovih srcih, ko so se začutili obdane od samih turških straž in samih debelih sten.

„Rešiti se moramo!“ je zaklical samemu sebi. „Pot v svobodo moramo najti, ker moramo dovršiti svoje rešilno delo. Mogoče ali nemogoče — biti mora!“

Po trenutni utrujenosti in malodušju ga je prešinila zopet strastna, jeklena volja, podobna volji čudodelnikov, ki baje podira skalovje in kliče vodo iz suhih tal. Zazdelo se mu je, kakor da tudi najdebelejša stena ni drugega kakor vrata, ki vodijo v svobodo — samo da jih je treba odpreti s posebnim ključem.

„Pogumnim je tudi zapreka pot!“ si je ponavljal, tipaje po vlažnem kamenju zidov. „Pa pojdimo z glavo skozi zid, kakor pravijo ljudje!... Čemu ima človek glavo, če ne zato, da jo porine skozi zid, kadar ne gre drugače?...“

Prekinil se je in se začudil sam tej svoji fanatični volji.

„Ali ni to vročica? Ali ni zgolj blazna napetost zbegane duše, s katero te hoče prevariti natura vsaj še za par hipov in te zazibati v upanje rešitve?“

Stresel se je in prisluhnil k utripanju svojega srca.

Ne! Volja je živela še, dihala v slehernem živcu in klicala svoj nevstrašni: „Naprej! Naprej!“

Toda te stene... te stene, ta strašna zaklenjena vrata v svobodo! Kje je ključ, kje rešilna misel?

Rešilna misel — pot do zmage, do očetja, nit, za katero treba potegniti, da razdrgneš voz, mora biti vendar v vsakem še tako obupnem položaju...

„Goddam!“ se je oglašil poročnik Wheeler s pograda. „Zdi se, da nam dajete dober zgled, kako naj ne izgubimo poguma.“

„Bogme — ni še čas za to!“ je potrdil Dušan tiho.

Hhrati se je sklonil k tlom. Noga mu je bila zadela ob nekaj suhega, krhkega, podobnega grudici ometa.

Potipal je z roko. Res, tu je bil kos trhle ometa, ki se je zdrobil med njegovimi prsti... Segel je dalje in napel

ALI SE VAM NE SMEJE SRCE, CENJENA GOSPODINJA,

če ogledujete svoj bliščeči beli zaklad na perilu? In ni li postrata in nespamet, uničevati to drago perilo s slabim in samo navidezno cenejšim milom? S Schichtovim milom, znamka "Jelen", se ne snaži perilo samo brzo in brez truda. Vsled zjamčene neškodljivosti mila z jelenom se obdrži mnogo let kot novo, obdrži vedno svoj beli blesk in ima prijeten vonj.

pozornost: tla so bila tamkaj pokrita z drobnim, peščenim prahom, kakor da je nekdo posmetil z drobci zidu, nato pa jih pometel v stran.

Kam jih je pometel? To vprašanje se je porodilo nehote v Dušanovi glavi, ne da bi se zavedel takoj njegovega pomena. Potipal je širje na okoli... in začutil je, da se peščena proga na tleh nehava v eno smer tik poleg njega, v drugo pa se nadaljuje globoko tja v temo!

Držec roko na tej zanimivi sledi, je hotel pravkar poklicati tovariše, da mu posvetijo z električno svetiljko, kakor hitro se straža dovolj oddalji; v ta namen se je privzdignil... hotel se vzravhati iz svojega počepa... in v tem gibu je zadel z iztegnjeno roko ob tram pograda...

Peščena sled je vodila pod pograd!

(Dalje prihodnjic.)

Za kratek čas.

Skrb. Žena (dan po poroki): Ljubi Mihec, ne bodi hud, ali vest mi veleva, da ti moram nekaj priznati. Mož: Hm — hm — priznati? — Kaj pa? Žena: O — nič hudega, le ne delaj takega obraza... Veš, jaz imam v laseh — kupljene kite... Mož: — No, no, to vendar nič takega ni... sicer pa se mi je to že zdelo. Žena: Ampak, veš... te kite še niso plačane.

Preveč zahteva. Gospa dekli: „Mina, to je pa vendar prehudo! Vselej se v računu zmotite in vselej v svojo korist!“ Mina: „Oh, gospa, od uboge dekle vendar ne boste zahtevali, da bi se morala v svojo škodo zmotiti!“

Bahač. Gospa kamnoseku: — Pa res lep spomenik napravite za mojega ranjkega. — Gospa, kdor vidi moje spomenike, dobi v resnici veselje za umreti.

Po ovinkih. Pevka: — Ali bom imela s svojim glasom bodočnost, gospod profesor? — Seveda, če ne boste preveč peli.

Prijateljci. — Poročnik Broden je rekel včeraj mojemu bratranču, da sem jaz najlepša deklica v mestu. — Gotovo, ker je mene šele danes zjutraj videl.

Med razbojnikoma. Neki kmet, ki se je dolgo let pravdal, a pravde še ni bilo konec, je obubožal ter žalosti zbolel. Ko je ležal na smrtni postelji, je poklical k sebi svojega advokata in advokata svojega sosedu, s katerim se je tožaril. Odvetnika misleč, da jima ima povedati kaj važnega radi pravde se podata k bolniku. Ta ju prosi, naj stopita njemu h glavi vsak na svojo stran postelje. Začudena ga vprašata, čemu to, on pa mirno odgovori: „Ker želim umreti kakor Jezus Kristus“.

Vse lastnosti. Tovarnar: Za straženje svojega podjetja rabim človeka zanesljivega... spati mora takorekoč z odprtimi očmi in ušesmi in nobena stvar ga ne sme premotiti. Posredovalec služb: Gospod... naj vzamejo mojo ženo... ta ima vse te lastnosti...

Po ovinkih. Sodnik: „Gospodična, koliko ste stara?“ Ona: „Se sramujem povedati!“ Sodnik: „Pa jaz moram vendar vedeti. Torej, recimo, koliko ste bila stara pred desetimi leti?“ Gospodična (vesela): „Triindvajset let, gospod sodnik!“

Ker klišejev intendanta g. Treščeca-Bronjskega, skladatelja g. S. Albinija in voditelja slov. drame g. Borštnika nismo dobili, jih ne moremo priobčiti v tej številki. Priobčevali bomo vsak teden po 1 do 3 slike gledaliških umetnikov, da se znanimo naše čitatelje tako sčasoma z vsemi odličnimi jugoslovanskimi igralci. Tudi gg. Treščec, Albini in Borštnik pridejo na vrsto. Danes pa priobčujemo sliko

znamenite hrvatske operne pevke Maje de Strozzi, ki je gostovala včeraj in predvčerajšnjem v Ljubljani.

In hoc signo vincas, ta krasna senzacijonelna drama se bo predvajala v kinematografu „Ideal“ v Ljubljani. Za kranjske — izvenljubljanske naročnike je pridjan današnji številki poseben tozadeven letak. Opozarjamo nanj.

Dragoceno knjigo zastonj. Kdor se interesira za lov in želi uživati pravo lovsko veselje in slast, naj zahteva potom dopisnice najnovejši katalog od Anton Sodja v Borovljah na Koroškem. Ta zanimiva lovška knjiga vsebuje mnogo poročil o pravi izbiri in pravilni uporabi strelnega orožja. Vsak lovec bi naj čital to knjigo.

Najvažnejše delo v varstvo našega zdravja opravlja naša koža. Ona mora neprenehoma sprejemati potom svojih ljuknic sveži zrak in izdihovati škodljive snovi, bolezen povzroča joče kali, itd. Tudi je izpostavljena najbolj vročini in mrazu in zato potrebuje posebno nego. Potrebno je torej, da kožo večkrat ribljemo z Fellerjevim fluidom m. d. M. „Elsa-fluid“, ker ta je tudi zoper revmatične in druge bolečine, zoper zmrzlo, močno počenje, neprijeten znojni vonj itd. zelo dobro sredstvo. 12 steklenic Fellerjevega fluida samo 5 K franko. Edino pristen od lekarne E. V. Feller, Stupica, Elzatrž št. 280 (Hrvatsko).

Letošnja jesen je lepa in je enim v škodo drugim pa v korist. Škodo imajo trgovci, ki so si nabavili veliko jesenskega blaga in ga ne morejo vsled toplega vremena razprodati. Korist pa bodo imeli vsi, kateri bodo kupovali zdaj pri našem domačem trgovcu J. N. Šoštaric, Maribor gosposka ulica št. 5. Gospod Šoštaric se je odločil, da radi prevelike zaloge proda vso jesensko in zimsko biago 20 odstotkov ceneje. Vsaka stranka dobi pri nakupu 20 odstotkov popusta. Izplača se torej da se pride v Maribor kupovat blago, ako pa Vam ni mogoče priti v Maribor pišite po vzorce dobite jih na ogled brezplačno. Paziti pa morate da te trgovine ne zamenjate s kako drugo, ker dobro blago in po ceni ima samo J. N. Šoštaric v gosposki ulici.

Zanimivo je v današnji številki se nahajajočo naznalo sreče Samuela Heckscher senr. v Hamburgu. Ta tvrdka si je pridobila vsled točnih in diskretnih izplačil tako dober glas, da opozarjamo vsa koga na današnji tozadevni oglaš.

„V službi kalifa“, lep zgodovinski roman iz davnih dni hrvatske telesne straže v Španiji za časa, ko so še tam gospodarili kalifi je spisal pisatelj Dr. V. Deželič v knjigi pod zgornjim naslovom. Broš. izvod 2 K, vezan 3.20 K.

Gospodarstvo. Prvo stremljenje vsakega gospodarja mora biti blagostanje v družini in preskrba za starost. Dolžnost vsakega družinskega očeta, najsi bo odvisen od kakršnegakoli zaslužka, mora biti, da zagotovi s svojimi prihranki sebi in svoji rodbini prihodnost. Najpripravnejši, najmodernejši in najidealnejši način varčevanja se doseže z življenskim zavarovanjem, katero vsakemu najtopleje priporočamo. Kot posebno kulanto in kot prvo slovansko zavarovalnico na avstrijskem jugu priporočamo banko „Slavijo“, katera tudi dovoljuje stalno nameščenim uradnikom pod zelo ugodnimi pogoji posojila. Z vsakršnimi pojasnili radevolje in nemudoma postreže generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani.

V nobeni knjižnici, v nobeni hiši bi naj ne manjkali „Junaki svobode“, zbirka povesti in črtic z balkanske vojne. Broširani izvod stane 1.50 K, vezani 2.80 K. Sezite po lični knjigi.

Naš koledar za l. 1914 je že v tisku ter ga dobe še ta mesec vsi naročniki „Slovenskega Ilustrovanega Tednika“ zastonj in poštnine prosto. Dobe ga pa le tisti, ki imajo naročnino plačano vsaj do novega leta. Obnovite torej naročnino takoj, ako je še niste!

Listnica uredništva.

Nezadovoljnej. S tem podpisom smo prejeli iz Celja dopis, ki nas kara — gotovo z najboljšim namenom — ker nismo priobčili slike pokojnega dr. Ivana Dečka po dosedanji navadi na 2. strani lista. Temu gospodu odgovarjamo, da „takšno ravnanje“ nikakor ne izvira iz omalovaževanja, marveč iz tehničnih zaprek, ki nastopijo včasih ravno takrat, kadar je uredništvu najmanj ljubo — tuintam pa tudi iz pomote v tiskarni. V tem slučaju je bilo prvo. V obče pa mesto na 2. strani ni nikakšno častno mesto; da stoje portreti običajno tam, je zopet zgolj posledica tehničnih ozirov. Ne bodi občutljiv in ne išči hudobije, kjer je ni — to pravilo ne velja samo za urednike, marveč vzlasti za čitatelje!

„Mlada smrt“. — Nekdaj so pisale gospodične najrajši povesti, v katerih „se vzame“ — dandanašnji pa jih je sama jetika in obupavanje. Kdo bo neki tako črnogled! Saj vam nudi življenje dovolj drugih, bodi si veselejših, bodi si vernejših predmetov. In ti sentimentalni nemški citati — brrr!

Književnost.

Italijansko-slovenski slovar. Nad 40.000 besed, z bogato frazeologijo in kratkim imenikom krstnih in zemljepisnih imen. Sestavil dr. Josip Valjavec. Izdala Katoliška Bukvarna, Ljubljana. Cena K 3.70, v platno vezan izvod K 4.50, subskripcijska cena do 30. novembra t. l. pa samo K 3.80. Tak slovar sta že dalj časa občutno pogrešali obe narodnosti, ki imata veliko medsebojnega stika, tako, da je znanje obeh jezikov vsaj v obmorskih pokrajinah neobhodno potrebno. Ker živita obe narodnosti v trgovskem in obrtnem oziru v ozki zvezi med seboj, je bila želja po takšnem slovarju od dne do dne splošnejša in izrazitejša. Dr. Valjaveč slovar je sad dolgoletnega truda in bogatih izkušenj. Slovar obsega izredno bogati besedni zaklad in je tudi v podrobnostih obdelan tako skrbno, da bode vsestransko ustrežal. Kljub svoji obširnosti ima slovar, ki obsega več kot 40.000 besedi in premnogo najbolj rabnih fraz, kaj priročno obliko. Prepričani smo, da bodeta ta slovar z enakim veseljem pozdravila oba naroda in enako pridno posegla po njem.

NESTLÉ-JEVA
moka za otroke

Popolna hrana za dojenčka, otroke in bolnike na bolnišnici.

Vseboje pravo planinsko mleko.

Škatlja K 1.80 v vsaki lekarni in drogeriji.

Poskušnje Nestléjeve moke za otroke se dobivajo popolnoma zastonj pri Henri Nestlé, Dunaj L., Biberstrasse 82.

Prvovrstne elektr. žepne svetilke in baterije.

Samokresnike

1 komad 60 h, 10 komadov 4.80 K.

Ceniki franko.

J. Panuschka, Linc a/D.

Pozor!

50.000 parov čevljev. 4 pare čevljev za samo 9 K.

Vsled plačilnih težkoč mi je naročilo več velikih tovarov, da popadam velik del čevljev globoko pod izdelovalno ceno. Prodajam torej zaradi tega vsakomu 2 para moških in 2 para ženskih čevljev z zbitimi podplati, usnje rjavo ali črno, galoširano, jako elegantno, najnovejša fasana. Velikost po številu. Vsi 4 pari stanejo le 9 K. Razpošiljatev po povzetju.

S. Urbach, eksped. hiša, Krakov 48. (Avstrija.)

Zamena dopustna, ali denar najez.

Pravkar je izšla v prevodu Starogorskega krasna slovanska povest enega najboljših hrvatskih pisateljev Josipa Kozarca:

— — — „Mrtvi kapitali“ — —

Broš. izvod za naročnike „Slov. Ilustrov. Tednika“ 1.50 K, vez. 2.60 K, za nenaročnike broš. 2. — K, vez. 3.10 K.